

vitek mnogih dialektnih posebnosti. Zato pa je zlasti potrebno proučevanje današnjih živih narečij in sicer na licu mesta, in to Jagić v tej brošuri priporoča. Jagić navaja razne dialektne inačice in tenkote, ki bi se dale s proučevanjem na licu mesta določiti, n. pr. obseg ikanja, skupine *šč* za *šl* i. t. d. Koristi od takih študij pa bi imela tudi zgodovina, ker bi se po njih včasih lahko določilo, kako so se plemena preseljevala in mešala i. t. d. Vse to se brez proučevanja današnjih narečij ne da doseči.

Jagićev migljaj ni ostal brez nasledkov. Kolikor je meni znano, je že letos s podporo dunajske akademije proučeval bosensko-hercegovska narečja docent dr. M. Rešetar. —

Tudi slovenska narečja so potrebna korenitega proučevanja. Dasi imamo že več monografij o raznih narečjih, vendar niso vse dovolj porabne, ker niso izdelane po enotnih načelih niti po istem sistemu, tako da si iz njih ni možno sestaviti enotne slike slovenskih narečij. Nadejati se je, da se tudi pri nas v tem oziru obrne skoro na boljše, in menda tudi ne bode treba predolgo čakati; kakor smo namreč zvedeli, se pripravlja par slovenistov, ki se bavijo z lingvistikom, da temeljito prouče naša narečja, tako da pojdejo na delo, oboroženi s potrebnim znanjem. Mnogo sreče in uspeha!

Fr. Vidic.

Petindvajsetletnica »Glasbene Matice«. Skromno je poslavlila dne 8. decembra m. l. »Glasbena Matica« jubilej četrstoletnice svojega obstanka. Slavnostna javna odborova seja opoldne in koncert zvečer sta bili edini točki znamenitega slavlja. Odbor in pa pevski zbor »Glasbene Matice« sta torej edina faktorja, katera sta nastopila pri društvenem jubileju. Zakaj da ni tudi glasbena šola sodelovala pri slavnosti, ko je vendar šola glavni steber in poglavitni namen društvu, ni umevno; in le obžalovati je, da se ni priredila v zavodu se učeči mladini primerna šolska slavnost, s katero bi se ji zbudilo zanimanje za pomenljivi dan, ki bi ji ostal i za bodoče v trajnem, plodonosnem spominu. Pogrešali smo tudi od strani drugih slovanskih društev izrazov, rekli bi, kolegialne simpatije, s katerimi so sicer Slovenci darežljivi, kadar se vrši kako znamenitejšje slavlje tega ali onega narodnega društva. Morda je to zakrivil spored, ki ni nudil za take izraze kolegialnosti zadostne prilike, ker nikakor ne moremo verjeti, da pri slovenskih društvih in pri narodu slovenskem sploh ne bi bilo najti več ljubezni in spoštovanja za našo »Glasbeno Matico«. — Prepričani smo marveč, da je »Glasbena Matica« slovenskemu narodu v ponos kot eno najstarejših društev, kot društvo, katero je v prvih letih narodne probuje pomagalo dramiti in krepiti narodno samozavest s tem, da je izdajalo in ponujalo ljudstvu skladbe, vzrasle iz duše naroda samega, kot društvo, ki se je pozneje razširilo v prvo glasbeno šolo, v kateri se uči mladina celega naroda glasbe, in ki je danes tudi prvi in najznamenitejši koncertni zavod. Jubilej »Glasbene Matice« ni samo društven praznik, marveč je praznik vsega naroda in posebno slovenske glasbe sploh, ker je »Glasbena Matica« vsekakor prvi in najmogočnejši buditelj in pospeševatelj glasbe v Slovencih. Zato obžalujemo, da ni slovenski narod imenitneje slavil znamenitega dneva.

Koncertu, ki se je priredil v proslavo društvenega jubileja na večer dne 8. m. m., je bil namen, podati zgodovinski pregled slovenskega glasbotvorstva.

Namen je bil pač slabo izražen, kajti ponudil se nam je le koncert, pri katerem so bili znamenitejši slovenski skladatelji stare in nove dobe po poedinih svojih skladbah zastopani. A tudi skladatelji niso bili vsi zastopani; pogrešali smo imen zaslužnih in pomenljivih naših mož, kakor n. pr. Ivana Gerbiča, Davorina Jenka, A. Hajdriha, Gustava Ipavica in še celo vrsto drugih bolj ali manj plodovitih skladateljev. Zato smo pa slišali na tem koncertu Schantlovo uverturo in pa Haydnova zbora, katera nimata na dozdevno »zgodovinskem« koncertu nikakega upravičenega mesta. Bili so na sporedu Anton Foerster z najnovejšim zborom »Domu« za moški zbor, Kamilo Mašek s solospevoma »Nezakonska mati« in »Kam«, Fr. S. Vilhar s samospevom »Mornar«, z mešanimi zbori pa Anton Nedvĕd (Oblakom), dr. B. Ipavic (Leži polje ravno) in P. Hugolin Sattner (Studenčku) ter narodne pesmi: Fleišman-Hubadova »Luna sije«, »Bom šel na planin'ce« in »Ljub'ca povej, povej« v Čerinovi ozir. Hubadovi harmonizaciji. Kot orkestralni skladatelj je bil zastopan Viktor Parma z intermezzom iz opere »Ksenije«. — Omenjamo pa s priznanjem tudi Ganglov vzorno in navdušeno sestavljeni slavnostni prolog, katerega je pesnik v začetku koncerta sam predaval.

Dopolnjeno je prvo četrstoletje društvenega obstanka, prva mladeniška doba v društvenem razvoju, polna bojev in nad. Nastopa drugo četrstoletje; upamo in iskreno želimo, da bode to doba obilega sadu v prid vsega naroda.

—oe—

Slovensko gledališče. Blagovoljni čitatelji se morda začudijo, češ, da smo se iz prednjih delov »Zvonovih« zopet preselili v ozadje pod staro streho. No, stvar je ta: Sodimo, da v »Gledališka pisma« spadajo le bolj imenitni razgovori o premierah, izvornih igrah in sploh gledaliških novostih, ki so večje nego enodnevne vrednosti; razgovor o njih naj bi bil zaokrožena, samostojna študija. Nikakor pa se ni baviti »Gledališkim pismom« z registrovanjem in zabeleževanjem vseh gledaliških prestav, izmed katerih mnoge nimajo drugega pomena, nego da izpolnijo večer. —

Tak pregled domačih predstav bomo podajali tudi odslej, kakor v pretekli sezoni, pod zgornjim zaglavjem v »Listku«. A onih prestav, o katerih smo itak v »Gled. pismih« obširneje poročali, nam tu menda ni treba posebe omeniti. —

Da so bili v prvih dveh mesecih gledališke sezone zastopani na našem odru že vsi znamenitejši proizvozniki nemške veseloigre, temu se ne čudi, kdor ve, kako se trudi intendancija našega gledališča na vse kriplje, da bi privabila več občinstva v Talijin hram — žal, da brez posebnega uspeha.

»Doktor Blažič«, veseloigra v petih dejanjih, katero je po Adolfu L' Arrongeu (Dotcor Klaus) poslovenil Anton Trstenjak, in ki se je igrala dne 21. oktobra, ima vse prednosti in vse napake L' Arrongevih iger. Brez one finosti, ki jo nahajamo v francoskih igrah, a tudi brez onih robotosti, katerih so druge nemške igre enake vrste prepolne, se odlikujejo L' Arrongevi dramatični proizvodi po neki ljubki dobrosrčnosti. Seveda pisatelj semtertja tudi rad nekoliko pomoralizuje, kar gotovo ne povzdiguje umetniške veljave njegovih del. Najnovejši njegovi igri sta »Anna's Traum«, s katero je imel le malo uspeha, in pa »Mutter Thiele«, o kateri ne vemo, se je li sploh že uprizorila, ali ne.

Sicer pa se pogreša v vseh L' Arrongevih dramatičnih proizvodih takisto prave poezije, kakor v delih njegovih vrstnikov in drugov pl. Moserja — čigar